SỐ THỨ 1801 — NGÀY THỨ BẢY 18 MARS 1922 — NĂM THỨ MƯỜI

DEPOT LE «INDOCHINE» N° 11

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

MỖI SỐ : 0$02

	HANOI						
	Indochine, Cambodge, Laos, Cochinchine, Annam, Tonkin, Kouang-Tchéou-Wan	Chine, Japon, Siam, Philippines, Hawaï, Mexique, Iles Sandwich	Cap, Egypte, Port-Said, Aden, Colombo, Singapour, Hong-Kong, Shanghai	Indes Anglaises, Perse, Mésopotamie, Arabie, Turquie d'Asie, Afghanistan	Indes Néerlandaises, Java, Sumatra, Bornéo, Célèbes, Moluques	Autres pays
Một năm. .	6$00	6$50	6$30	6$30	6$00	9$00
Các làng và Các công-sở	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng. .	3.00	3.50	3.20	3.20	3.50	4.50
Ba tháng. .	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	2.25
Một tháng. .	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	0.75

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. B. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-VĂN-LIỄN

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC TÂN-VĂN HANOI
Téléphone n° 180

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 = 048 de large.

Une seule insertion. . . . 0$10 la ligne
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$10 la ligne
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 0$10 la ligne
On traite à forfait pour les contrats importants.

SOUSCRIVEZ A L'EMPRUNT INDOCHINOIS EN PIASTRES

PRÊTEZ MUA QUỐC-TRÁI ĐÔNG-PHÁP TÍNH BẰNG BẠC

宣買公法東債票銀算照

CÔNG-ĐỨC VỚI TƯ-ĐỨC

Tư-đức là cái đạo-đức của cá-nhân đối với cá-nhân ; công-đức là cái đạo-đức của một người riêng đối với một đoàn-thể, một quốc-gia hay là một xã-hội. Hai cái ấy đều là cái yêu-cụ để làm người, không cái nào có thể thiếu được. Người mà không có tư-đức đối với con không từ, đối với cha mẹ không hiếu kính, đối với anh em không hòa thuận, đối với bè bạn không tín nghĩa, đối với họ mạc không tình nghị, đối với những người thông công dịch sự với mình thì những gian-giảo lừa lật, tàn-nhẫn khắc-bạc ; một người như thế, mười người như thế, cho đến trăm nghìn người cũng đều như thế cả, thì loài người không còn có cha con, anh em, vợ chồng, bè bạn, họ mạc gì nữa : mình gian giảo lừa lật với người, người lại gian-giảo lừa lật với mình, mình tàn nhẫn khắc-bạc với người, người lại tàn nhẫn khắc-bạc với mình, xâu xé nhau, dành dựt nhau, kẻ yếu chết trước, kẻ khỏe chết sau, loài người còn mong gì sinh tồn được, mà may có sinh-tồn được nữa, thì cái trình-độ sinh-hoạt có khác gì các giống chim muông ; ấy người ta cần phải có tư-đức là thế. Nhưng người ta không những có cái lợi hại quan hệ người nọ đối với người kia mà lại còn có cái lợi hại quan-hệ đối với một đoàn-thể, một quốc-gia, một xã-hội nữa ; người ta ai cũng là một phần tử trong cái đoàn-thể, cái quốc-gia, cái xã-hội của mình ; cái quyền lợi, cái vinh-dự của đoàn thể mình, quốc-gia mình, xã-hội mình tức là có một phần quyền lợi, một phần vinh-dự của mình ở trong ấy ; mỗi người đều ra công có sức mà bênh vực lấy cái quyền lợi chung, bảo toàn lấy cái vinh-dự chung đó gọi là công đức ; người mà không có công-đức, thì quyền-lợi chung không ai bênh vực, vinh-dự chung không ai bảo-toàn ; trong một toán lính, tướng bỏ đăng quan, thì toán lính ấy làm sao khỏi đỗ ; trong một chiếc thuyền, lái bỏ đăng lái, mũi bỏ đăng mũi, thì chiếc thuyền ấy làm sao khỏi chìm ; trong một đoàn-thể, một quốc-gia, một xã-hội mà những sự-nghiệp công-cộng không ai nhìn-nhận đến cả, thì đoàn-thể ấy quyết không bền vững, quốc gia ấy quyết không hưng-vượng, mà xã-hội ấy quyết không thành lập được ; không đoàn-thể, không quốc-gia, không xã-hội, thì lấy cái sức từng người một, những việc lợi-ích to, một mình làm sao mà làm nổi ; những sự họa-hại lớn, một mình làm sao mà gỡ xong, chắc loài người đến phải có ngày tiêu-diệt ! Cho nên công-đức với tư-đức đều là cái yêu-cụ để làm người. Người ta sở-dĩ khác hơn muôn vật, văn-minh sở dĩ khác hơn giã-man, là chỉ có thế mà thôi.

Người mình mấy nghìn năm nay theo đạo-giáo Khổng, Mạnh, những lời răn dạy ở trong thánh kinh hiền-truyện, xưa nay phụng làm khuôn vàng thước ngọc, giảng về tư-đức thật đã không thiếu một lẽ gì ; từ khi có người Đại-pháp đem cái học-thuật tư tưởng mới truyền bá sang ta, cái nghĩa-vụ đối với đoàn-thể, với xã hội, với quốc-gia thế nào, chính người Đại-pháp đã treo một cái gương công đức rất hoàn-toàn cho người mình noi theo mà bắt chước ; cái nền tư-đức của ta ngày xưa đã bền chặt như thế, mà cái ánh sáng công-đức bây giờ lại tỏ rõ như thế, đáng lẽ ta có thể nương đức lại thành một cái đạo đức tận thiện tận mỹ không gì bằng. Vậy mà xét đến cái trình-độ đạo đức của quốc-dân ta bây giờ thì không những là không cao hơn mà có phần lại thấp kém hơn xưa nhiều lắm. Ngày xưa tuy cái quan-niệm về công-đức có khuyết phạp, nhưng về tư-đức thì thao thủ rất nghiêm ; ai rủi có điều gì làm phạm tới lễ nghĩa luân thường thì không còn có mặt mũi nào đứng trong xã-hội nữa. Bây giờ tư-đức không mấy người còn giảng cứu đến nữa, nói đến hiếu để liêm-sỉ thì cho như một câu chuyện trần hủ không ai muốn nghe ; cái tiếng « công-đức » thì thật là thịnh-hành, nhưng ngộn thì có mà hành thì không, tệ nữa là mượn cái tiếng đó để tòi cái mưu qui quyệt gian-ngoan, hại nhân ích kỷ. Nếu đạo-đức của người mình mà đạo-lạc mãi như thế, thì thật là một cái ẩn-ưu to. Duy trì đạo-đức là cái trách-nhiệm của bọn sĩ-phu ; đạo-đức cũ, chớ nên khinh thường ; đạo-đức mới chớ nên già thác ; ta phải bồi đắp cải-nền tư-đức của ông cha ta trước và thâu-thái cái tinh thần công-đức của người Âu Mỹ mà nung đúc thành một cái đạo-đức thuần-túy của quốc-dân ta.

P.

Tiền ăn uống xa xỉ, quả khẩu thành tàn ; tiền cờ bạc chơi bời, hại thân vô tích ; sao bằng mang tiền đó mua phiếu quốc trái, công-lợi tư-lợi, hai đường vẹn hai.

ÂU CHÂU ĐIỆN TÍN

HAVAS

Paris, ngày 15 Mars 1922

Việc Nam-phi-châu

Tin Johannesburg. — Quân-lính của chánh phủ phóng pháo để đội vào Fordsburg, đi chiếm được nơi ấy.

Việc nước Hy-lạp

Tin Athènes. — Tòa nội-các Hy-lạp đã lập xong. M. Gounaris, ngoại vụ bộ thượng thư kiêm tổng-trưởng tòa Nội-các.

VÔ TUYẾN ĐIỆN

Bordeaux, ngày 16 Mars 1922

Cuộc hội-đồng các nước ở miền bờ Baltique

Báo *Temps* nói rằng sau khi các nước về miền bờ Baltique hội-nghị ở Varsovie, M Skirand sẽ đến Paris và Londre để thương thuyết với các chánh-phủ Đồng minh về công việc cuộc hội-nghị ấy và cuộc hội-nghị Belgrade vì theo như ý của hiệt quốc, các đại-biểu Ba-lan đã đến dự cuộc hội-đồng của các nhà giám-định.

Việc ấn định cương-giới cho nước Lỗ-mã-ni và nước Hung-gia-lị

Hội-đồng Đồng-minh coi việc ấn định đường cương-giới cho nước Lỗ-mã-ni và nước Hung-gia-lị hội-nghị ở Magyvrood vẫn làm việc một cách nhanh không. Hội-đồng lấy đó làm cuộc quân Đại-pháp tên là Meunier chủ-tọa. Hội-đồng định đến ngày 20 Mars này thì sẽ chức cuộc chúng dân đến phiếu. Hiện nay mọi việc đã dự bị xong đâu đấy cả.

Tổ-tướng nước Thổ

Quan tể-tướng nước Thổ có bá cáo với mọi viên đại-biểu ở Constantinople của một nhà báo-quan như sau này : « Chúng tôi mong rằng liệt-quốc công nhận cho rằng có nước chúng tôi và công nhận cái quyền độc lập của chúng tôi trong các vấn đề kinh-tế, tài-chánh, tư pháp và về các vấn-đề địa hạt thì liệt-quốc đãi chúng tôi một cách bằng đẳng. Còn về quyền lợi các tiền-dân, thì chúng tôi xin theo những tôn-chỉ để ấn định trong các bản giao-ước đặt sau buổi chiến-tranh. Đối với các nước lân bang, thì chúng tôi xin được quyền lợi như những nhân-dân về đạo Hồi hồi ở địa hạt các nước ấy. » Nhân quan tể-tướng có nói đến phái-bộ của Izzet Pacha, thì ngài có nói rằng phái-bộ ấy với phái-bộ Angora, hai đằng khác nhau, không giống nhau chút nào.

Hi-lạp và Thổ nhĩ kỳ

Báo *Lex Débats* có nói rằng ở đường trận Hi-lạp và Thổ nhĩ-kỳ hai bên lại đánh nhau. Nghe đâu người Hi-lạp có khai chiến ở miền Konia.

(Vô-tuyến điện ngày 17 ở nhà-máy Hanoi không nhận được).

Bài ca Hành-vân

Khuyến quốc-dân mua công-thái

Muốn sang giàu, muốn sang giàu, mua công-thái ngày nay, để dành đấy, đến mấy năm sau, may ra được vạn, được ức ngại, ba tỷ nay thương mại giao-thông, nên bỏ tiền mà mua công-thái, làm chơng xa bỏ, chạy khắp gần xa, chạy tới Đông hà, tiện đường đi lại, ấy là hay là hay đừng ai bỏ, quản cái dịp này, tiện lợi ai tầy, ấy dịp may dịp may, ta Đông hà mà ra Hải đây, con đường tiến bộ, nhẹ-nhàng quản dặm mới ngày.

Trương-tấn-Sinh

Một nhà thi hào nước Ấn-độ

Ông Tagore

Ông Tagore sinh-trưởng ở Ấn-độ là một dân-tộc hèn-yếu trong thế-giới bây giờ, mà cái tiếng thi-hào của ông thực đã lừng lẫy khắp năm châu, không kém gì những bậc đại thi nhân ở Âu-Mỹ. Tự năm 1913, bộ lọt lòng Thụy-điển đăng ông một cái giải thưởng Nobel, toàn thế-giới đều hoan-nghênh ông đứng vào một cái vị-trí rất cao trong văn-học-giới ; năm 1915, ông sang chơi Nhật bản, người Nhật-bản tiếp rước ông một cách thật là long trọng ; năm 1920, ông sang chơi nước Mỹ, người Mỹ thật là một dân chuyên trọng thực-nghiệp mà đối với ông cũng rất tỏ lòng kính phục. Ấy cái danh giá ông trong tư-giới bây giờ to lớn như thế, vậy ta thử xét xem cái sự-nghiệp của ông về thi-văn thế nào ? Ông là người xứ Bengal trong nước Ấn-độ. Nước Ấn-độ vốn là một nước « thơ » ; thế là một bộ phận sinh hoạt thường ngày của người Ấn-độ từ đến con đỏ lọt lòng mẹ ra, chịu cảm chúc phúc lẫn thứ nhất đã là một bài thơ ; sau lớn lẫn lớn lên, có điều gì không phải, chịu những lời khuyến dẫn của mẹ cũng bằng các câu thơ cả ; ở trong trường sư học, học thuộc chữ cái rồi, thì cái bài học thứ nhất tức là một bài thơ ; sách cổ Ấn-độ biết bao nhiêu bộ làm bằng lối thơ, cho đến những sách nói về văn pháp, về số học, về y-học, về bàn về học cũng nhiều quyển là thơ cả ; trong một đời người Ấn-độ không mấy lúc là không đêm thâm trong mái thơ, lời bọp-boen của đời vợ chồng mới trong lúc kết-hôn cho chí lời điếu-tứ của kẻ qua đời trong khi hỏa táng cũng toàn thị những thơ là thơ. Trong cái nước « thơ » ấy mà sản sinh ra được một bậc thi-hào như ông Tagore thật cũng không lấy gì làm lạ. Ông sinh ngày 6 tháng 5 năm 1861 ; gia-đình ông là một vọng-tộc ở Ấn-độ, tổ-tiên đều có danh-vọng lớn những người trong họ đồng-bối với ông cũng nhiều tay triết-học và nghệ-thuật có tiếng ; ông thường nói : Cái sở-đắc lợi ích nhất của tôi bởi nhỏ là cái không-khí văn học và nghệ-thuật đi sâu bao bọc ở trong gia-đình tôi. Ông nhờ được trưởng-thành ở trong cái hoàn-cảnh tốt như thế, nên tài thi-hứng của ông được bồi tưới chăm chắt mà tự nhiên nảy nở mọi tốt. có ngày kết-quả khai-hoa.

Ông tác bẻ học ở nhà, sau vào trường Đông-phương học-hiệu trường Sư-phạm học-hiệu ở xứ Ấy, lại vào trường của người Anh tập tại Bengal. rồi sang du-học bên nước Anh học về khoa pháp-luật ; nhưng cái cách sinh hoạt ở trong nhà trường là cách sinh-hoạt một bộ máy, không có hứng vị gì cả, ông lấy làm chán nản lắm, học trường nào cũng chỉ chứng độ một năm ông lại bỏ học về nhà ; phụ thân ông biết tính-tình ông như thế, nên cũng không cưỡng bách ông phải theo phục theo cái công-khóa nhà trường. Ông không tốt-nghiệp ở nhà trường nào ; một đời ông chỉ có hai cái trường học rất lớn : một là tự-nhiên-giới, hai là nhân-dân tinh-trạng. Ông thường nói tự-nhiên-giới là những đồng bạn rất thân-ái của ta, trong lúc nỗ giữa khi không biết bao nhiêu là chân bản, để ta đoán ra. Mà ông có cái tài, phàm những vẻ kỳ quái huyền bí của tự-nhiên-giới đem đến ông, không một cái gì ông đoán không trúng, vì ông đối với tự-nhiên-giới mến thiết như bạn thân, tự bao giờ, trong nhà ông có một bài thơ nước cây bàng rằng : « Cái cây bàng già cỗ kia, người đứng một người ngồi đem không động đậy chết nhọc ai nhìn ai ngồi một người khỏe-hoạnh ở một nơi cảm-hứng. Người còn nhớ có một đêm con trẻ, cái ấn-tượng của nó cũng cái hoạng đầu-tiên của người cũng thường hằng bốn mươi nhăm chăng ? » Ông ở nhà cùng với những công-nhân của phụ-thân ông giao tế rất là mật thiết ; khi ông ở Selaidah quản-lý nông-sản, trở có con nông Padma là bạn trong-đầu nhất của ông, còn bao nhiêu nông-dân ở đấy cũng đều là đồng bạn rất thân-ái của ông cả. Năm hai mươi ba tuổi cưới người vợ, kháng-lệ hậu lắm, sinh được một đứa con ; đứa con ấy tức cũng là một người giáo-sư cho nghề thơ của ông ; tập thơ tên-ngoyết chính ông viết trong lúc ấy : trong văn-học-giới đời nay không có một tập thơ nào miêu-tả được một đứa nhi-đồng nữ-lệ hơn mà chân-thiết hơn tập tân-ngoyết của ông mà tập tân-ngoyết thì là một tập truyện-thần đứa con yêu qui của ông vậy.

Những trước tác của ông đều đăng tiếng Bengal ; phần những người nói tiếng Bengal không người nào không thường ngày ngâm vịnh thơ ông ; sau có cái thi chính tay ông, có cái thì các bạn hữu ông dịch ra Anh-văn. Có một người Ấn độ nói : « Ta mỗi ngày đọc một bài thơ của ông Tagore, quên hết cả mọi sự phiền-não ở đời » Chính ông cũng nói : « Cận thơ của ta ngồi ở trong đồng tử người, đem thị tuyến của người buộc vào trong trái tim muôn vật. Cái tiếng hát của ta tay nhàn ta chết mà trăm-lịch, nhưng cảm thơ của ta vẫn từ trong trái tim còn sống của người mà bật tiếng ra ». Mà thật thế, trên đời còn có loài người, thì cái bản-năng thi-sĩ-tuyền nó của ông hay gửi cũng theo cái động-mạch trái tim người ta mà sinh-hoạt như thường.

Những bi kịch cũng tiểu thuyết của ông cũng với thơ ông cũng có cái nếp cảm-hóa như nhau ; đến cả văn luận-thuyết của ông cũng đầy ra những thú-vị thơ, đọc lên như âm-nhạc

Tập thơ Viên-đình là tập thơ của ông dịch ra Anh văn xuất-bản trước hết ; tập thơ ấy ra, phàm những dân tộc nói tiếng Anh và những nơi nghe hiểu tiếng Anh đều lấy làm kinh-phục ; cái tên Tagore lác-đác trước người Ấn độ ra không ai biết tới, tự đấy thì cái tên Tagore ở trong các nước Âu-Mỹ đều cũng công nhận là một bậc thi-bào vậy.

M. T. C.

LỜI ĐÀN BÀ

Gia-chính cần phải nên học

Tôi nào là gia-chính ? Cần có đó hẳn có nhiều bà chị cho là thừa thường. Mà liệu thường thật, vì ai cũng có thể biết được rằng những công việc hằng ngày trong một nhà gọi là gia-chính. Ấy có lẽ cho là thường, nên tỉ người lưu-ý đến, cho nên cái vấn-đề lớn lao ấy, bao nhiêu lâu nay vẫn thành là một cái khuyết điểm đáng tiếc đáng sợ cho nữ-giới mình. Tiếc vì lẽ gì ? Vì ta đã bỏ qua mất một điều quan-hệ đáng làm nền danh giá về vang cho ta. Sợ vì lẽ gì ? Vì ta coi làm thường mà cứ thành mất làm liều, thế nào xong thì thôi, nhất thiết việc gì cũng ra chiều cẩu thả hết thảy. Nói đến lẽ ấy ai bằng tạm được một bữa mà bảy tám nay vẫn nghĩ ngờ là cái đạo-lý của nữ-giới ta ở trong cái xã-hội này như thế nào, thì khó hiểu thật là vì tự mình không biết trọng thường gia-chính, cho nên cũng là một phần lớn có nông-dụng đến sự sẽ hội thịnh, nhưng cái phần bổ đáp cho xã-hội nên được cái cơ-sở vững vàng thì ít người để ý đến cho lắm, thảo vậy thì sao được mà chẳng thua kém.

Tuy vậy mà em cũng chẳng dám tự trọc hạch bọn mình cho lắm, vì hầy làm ta không có học, nên ta không có để trí-thức mà công đáng việc đó cho được hoàn toàn ; vậy về phần hiện tại và tương lai nay chính đương là lúc nữ-học đã mở mang rồi, thì cái vấn-đề gia-chính ta cần có thể giải-quyết được một cách rõ ràng, mà có giá-trị của nữ-giới ta may ra đã mà chiếm được phần rất chính đáng.

Các nước văn minh, việc nữ-học ngày nay tuy có mang nặng một thêm nhiều, nhưng cái yếu-điểm thì bao giờ cũng đem chuyên trọng về khoa gia-chính này hơn cả. Vì các nước đều lấy phép *chắc-nghiệp giáo-dục* làm cái thêm chất gốc mạnh rất mạnh chóng, cho nên cũng lấy gia-chính là cốt-nghiệp của đàn bà, cần phải có dạy bảo tập luyện một nên. Khoa gia-chính thì dạy những cách khâu vá, thêu thùa, nấu nướng, sắp đặt, tổ bộc tiêu-hoa cho chí cho hợp lối học, tuy chương-trình có cao thấp khác nhau, nhưng phép dạy về những cái đó đều chu toàn cả. Cô cái hiện-tình sự học các nước văn-minh ngày nay, thì khoa gia-chính này cũng đã mang vào cái giáo khoa rất trọng yếu vậy.

Nữ-giới ta nay nhờ thời-trào mở mang việc nữ-học, người cũng khao khác khá chăng đến cơ dạy nữ-công cả, dẫu sự học cũng cần phải mở mang ra nhiều hơn nữa, nhưng về khoa gia-chính thì việc dạy nữ-công ấy cũng là cần lắm và nên làm, chỉ còn cốt ở cái các học của chị em nhận nên chăng làm sao độ thôi, chứ không lo gì việc học không mở rộng.

Chị em nên biết rằng cổ-nhân đã đem hai chữ *c-nội-trợng* ra làm một cái huy-hiệu cho chị em mình, thực không gì vẻ vang bằng, ấy ý cổ-nhân nghĩ người đàn bà cần quyền hành trong một nhà không khác gì ông tướng cầm quyền binh trong một nước ; nước với nhà thành hay suy là tùy ở ai cầm quyền binh nắm bánh không nên ; như vậy không học sao được. Bản độ dám xin các bạn trong nữ giới ta lưu-tâm đến cho ấy là một điều em rất nên mong mỏi lắm vậy.

Thảo-nữ, Lương-thị-Điểm.

Cuộc Quốc-trái này chỉ cần đến 12 vạn người mua mà thôi, nghĩa là trong một cõi Đông Pháp một nghìn người mới được có 6 người mua. Như thế thì chắc là không có vẻ mà bán cho khắp mọi người : ai muốn được trăng sẽ mặt vàng, phải nên mua về ngay kẻo chậm.

MỚI XUẤT BẢN

BA NGƯỜI NGỰ-LÂM PHÁO-THỦ

(Lịch sử nước Pháp)

Soạn-giả : ALEXANDRE DUMAS
Dịch giả : NGUYỄN-VĂN-VĨNH

Mỗi tập 0$18 — Toàn bộ 24 tập cây bằng bề quyển.
« Thuyền-tử h bộ á » Giá trọn 3$00
Tiền cước gởi là 0$35
Mua mau kẻo hết !

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) Tặng Huỳnh Chiếu Đẳng Chủ - Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Cuộc công-thái Đông-pháp

Ngày thứ mười hai (16 Mars)

Tại Nam-kỳ

Số người mua trái phiếu	1.512
Số trái-phiếu đã bán	6.038
Số tiền đã thu được	301.900 p.
Những số thu trước	3.537.860
Cộng là	3.839.760 p.

Tại Bắc-kỳ

Số người mua trái phiếu	724
Số trái-phiếu đã bán	1.527
Số tiền thu được	76.550 p.
Những số thu trước	2.070.000
Cộng là	2.146.550 p.

Tại Trung-kỳ

Số người mua trái phiếu	562
Số trái-phiếu đã bán	866
Số tiền thu được	43.300 p.
Những số thu trước	1.021.250
Cộng là	1.064.550 p.

Tại Cao-mên

Số người mua trái-phiếu	668
Số trái phiếu đã bán	1.233
Số tiền thu được	61.650 p.
Những số thu trước	502.300 p.
Cộng là	563.950 p

Tại Ai-lao

Số người mua trái phiếu	31
Số trái phiếu đã bán	40
Số tiền thu được	2.000 p.
Những số thu trước	55.850
Cộng là	57.850 p

Tại Quảng-châu-loan

Số người mua trái phiếu	15
Số trái-phiếu đã bán	100
Số tiền thu được	5.000 p.
Những số thu trước	22.500 p.
Cộng là	27.500 p.

Tại Bangkok

Số trái phiếu đã bán	5
Số tiền thu được	250
Những số đã thu trước	3.950 p.
Cộng là	4.200 p.

Vậy số đồng-cộng biết cho đến ngày 16 Mars là :

Nam-kỳ	3.839.760 p.
Bắc-kỳ	2.146.550
Trung-kỳ	1.064.550
Cao-mên	563.950
Ai-lao	57.850
Quảng-châu-loan	27.500
Bangkok	4.200
Quảng-đông	1.250

Tổng cộng . . 7.706.550 p.

Quá cái số nhà-nước hỏi là : 7.706.550p. — 6.180.000p.=1.526.550p

Các nhà cho vay nhiều nhất

Ngày 17 Mars

Quan Khâm-sứ Ai-lao có điện riêng ngày 17 Mars, M. Gouin làm lại mỗ Hinboun có mua 4000 đồng trái-phiếu.

Tại Nam-kỳ

Ngày 15 Mars

Tỉnh Trà vinh.

M. Thái-văn-Bôn . . . . 17.500 p.

Ngày 15 Mars

Tỉnh Vĩnh-long.

M. Lê-văn-Nhỏi. . . . 15 000 p.
(Trong số ấy thì 5000 p. nộp ngày 6 Mars và 5000 p. nộp ngày 15 Mars).

M. Hà-thế-Đài . . . . 12.000 p.
(Trong số ấy thì 5000 p. nộp ngày 15 Mars)

Tỉnh Bắc-liêu :

M. Trần-khắc-Nhương . 10.000 p

Tỉnh Gò-công :

M. Châu-văn-Quốc . . 20.000 p.
(Trong số ấy thì một nửa nộp ngày 9 Mars)

Ngày 16 Mars

Saigon

MM. Lưu-Mười quản-lý hiệu Ân-long ở Chợ-lớn, . 20.000p.
Tjamayen (Chợ lớn) . 50.000

Bến tre

M. Hồ văn-Ngan . . . 20 000p.

Cho-lớn

Công ty Bonseconak . 15.000p.

Gò-công :

M. Lý cao-Cung . . . 20 000p.

Thủ-dầu-một

MM. Ng.thừu-Thương . 15 000p.
Trần trinh-Trạch . . 50.000

20.000 nộp tại Ngân-hàng ở Saigon ngày 8 Mars 25 000 nộp tại Bắc Liêu ngày 17 Mars và cùng ngày hôm ấy 5000 đồng nộp tại Bắc-liêu cho tỉnh Rạch-giá.

Sự giàu-sang có khi ở đâu đem lại như trong giấc hoàng-lương. Nhưng muốn mong được giàu sang như thế, trong tay phải có vé quốc-trái, mỗi vé 50 đồng mà rút số trúng này mai được ngay một vạn bạc hẳn-hoi.

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 18 Mars này, giá bạc ở kho Nhà nước định là 0 f. 00

Các phúc-đường. — Chiếu theo nghị-định ngày 22 Décembre 1921, các viên chức có lên sau này được cử vào chân hội-đồng kiểm-soát các Phúc-đường.

Bắc-giang M. Hoàng-v-Cảnh, tổng đốc hàm ;

Bắc-kạn : M. Bonrronet ;

Bắc-ninh : M. Mai-trung-Cát, tổng đốc hưu-trí ;

Hà-đông : M. Girard quan cai trị ;

Hải-dương : M. Deville, quan cai-trị hưu trí ;

Hòa-bình : quan chánh quan lang Hòa bình ;

Hưng-yên : quan tuần-phủ Hưng yên ;

Kiến-an : quan giám binh Kiến-an ;

Lạng-sơn : M. Quan Tuần - phủ Lạng-sơn ;

Lao-kay : M. Morellon, nhà thương-mại ;

Nam-định : M. Baron, nhà thương-mại ;

Ninh-bình : M. Chouguet (Edouard) nhà giồng giọt ở Phúc-lương ;

Phú-thọ : Mme Chaffrayon, nhà giồng giọt ở Tinh cương ;

Quảng-yên : M. Lê-bá-Khải nghị viên ;

Sơn-la : M. Cầm-v-Oai, chánh-tri-châu Mai-sơn ;

Sơn-tây : M. Marius Borel nhà giồng giọt ;

Thái-bình : Mme Trần đình-Lượng

Thái-nguyên : M. Gauthier, nhà thầu-khoán ;

Tuyên-quang : M. Quan Án-sát tỉnh ấy ;

Vĩnh-yên : M. Trần-viết-Soạn, nhà giồng giọt ở Xuân-lang ;

Yên-bay : M. Quan cầm phủ lí Moncay : M. Trần-v-Thịnh, Tri-phủ hàm.

Cao-bằng : M. Quan Tuần phủ tỉnh ấy ;

Hà-giang : Mme Deltreil.

Lai-châu : Quan Quản-đạo ở đấy ;

Thành-phố Hanoi : M. Desseyere phó thanh-tra sở Canh-nông thương-mại ;

Thành-phố Haiphong : Mme Chevalier chủ hội Hòng-lập-ấy ;

Phủ-lý : M. Sauzel quan cai-trị ;

Phúc-yên M. Trịnh-v-Linh nghị viên ;

Chỉ có dân giả man mới không biết đường xe lửa ích lợi thế nào.

Người nào đã biểu sự ích lợi ấy, phải cho vay tiền để làm đường xe lửa cho nhiều. Cho vay thế, vừa lợi cho mình, vừa lợi cho nước

Các đường điện-thoại ở Bắc-kỳ. — Nguyên đô trước quan Thống-sứ Bắc-kỳ có tiếp được một tờ của quan chánh sở Bưu điện hỏi ý-kiến ngài về việc đặt đường điện-thoại, thì ngài tư hỏi ý-kiến phòng Thương-mại về điều ấy.

Nay ông hội-trưởng phòng Thương-mại đã phúc đáp quan Thống-sứ và xin cứ thứ tự trước sau đặt cho những đường sau này :

Nối thêm đường Nam-định vào đến Vinh Bến thủy, qua Ninh-bình và Thanh hóa.

Đặt một đường từ Đáp-cầu Bắc-ninh đến Hanoi.

Nối thêm đến Tuyên-quang con đường nay mai sắp đặt từ Hanoi đến Tam-đảo, và qua Vĩnh-yên, Việt-trì, Phú thọ.

Lại nối thêm đường ấy lên đến Lao-kay và qua Yên-bay.

Nối thêm đường Tuyên-quang đi Thái-nguyên.

Nối thêm đường Đáp-cầu cho đến Phủ-lạng-thương và Lạng-sơn.

Nối đường Lào-kay lên Chapa.

Nối đường Tuyên-quang sang Bắc kạn.

Nối đường Lạng-sơn sang Cao-bằng.

Pháp kế-toán các các nhà buôn Trung-hoa. — Mới rồi, chánh-phủ có thông tư cho các phòng Thương mại hay rằng tại Phi-luật-tân nay đã thi hành cái lệ mới về việc buôn là các nhà thương-mại Trung-hoa đều phải gửi các sổ sách y như các nhà thương-mại Âu-tây, để mỗi khi tòa án có cần điều tra thì được tiện dễ Quan chánh Tư-pháp-viện có hỏi ý kiến phòng thương-mại về điều đó thì phòng nay có phúc đáp rằng đã mười sáu năm nay các phòng Thương-mại ở thuộc-địa vẫn xin chính-phủ bắt các nhà buôn Trung hoa phải gửi sổ sách bằng chữ Pháp. xong.

Hội đồng thành-phố cũng đã lưu ý về vấn đề ấy và có xin cho dùng chữ quốc-ngữ cũng được.

Trước kia, chánh-phủ có đáp rằng phàm người buôn ở xứ nào thì được phép dùng tiếng xứ ấy và theo pháp kế-toán ở trong xứ ấy.

Nhưng các phòng Thương-mại xin rằng nhà-nước bắt những nhà Âu thương ở trong xứ phải biên sổ sách theo những lệnh đã định trước và theo như bộ Thương luật của nước Pháp.

Như Bắc-kỳ thì cho dùng chữ Pháp chữ Anh, chữ quốc-ngữ, còn ở các xứ khác trong Đông-Pháp nên dùng những chữ nào thì các phòng Thương-mại sẽ bảy tỏ ý-kiến cho chính phủ biết. Có một điều cốt yếu là sổ sách biên chép phải thực thà chắc chắn, để những khi xét đến thì có thể điều tra được.

Phòng thương mại có xin rằng nên khỏi đến lại cái lệ buôn của người Khách ở bên này, vì nhiều người cứ lấy tên hiệu hoặc là tuyên tên người khác mà buôn, chứ không khai tên thật bao giờ.

Ai tin. — Bản quán được tin buôn rằng chánh-thất cụ Ng-hiệu-Kha phó bảng, nghỉ viên hạt Bắc-ninh, là nhạc mẫu ông Ng-văn-Luận bản báo quản lý vừa mới tạ thế tại quí quán làng Tam-sơn, huyện Tiên-du, tỉnh Bắc-ninh, năm nay cụ hưởng thọ 56 tuổi.

Bản quán có lời kính viếng cụ và chia buồn với quí quyến.

BAN một cái xe auto hiệu «MOBILETTE» 14 H.P. hai chỗ ngồi. Xe còn mới nguyên, máy thật tốt, lốp mới. Xức xa chạy nổi 80 km. một giờ.

Ai muốn mua xin viết thư cho : **R. Méhouas, Receveur des Douanes à Sontay.** 3230

Nhà Hội-quán Hội Khai-trí Tiến-Đức. — Hồi tám giờ tối hôm qua, các ông hội-viên coi việc tổ-chức nhà hội quán là MM. Hoàng-quang-Hưng, Nguyễn-Thanh, Nguyễn-qui-Toàn, Nguyễn-văn-Tâm, Phạm-văn-Duyệt, có quan cai-trị Marty và M. Nguyễn-văn-Nho nữa, để họp để nghe tờ trình (rapport) của M. Tâm và bàn định các điều lệ và cách thức mở hội quán (cercle) và bàn mấy vị hội-viên khác để toay nhũng ông đi vắng hay là bận việc.

Vậy hội-đồng có những vị này (Comité du cercle) :

M. Trần-văn-Thông chánh hội-đồng ; M. Nguyễn-Thanh, thủ-quỹ ; M. Nguyễn-văn-Tâm, thư ký ; M. Nguyễn-văn-Nho coi thư-viện và MM Phạm mạnh-Xứng, Hoàng-quang-Hưng, Nguyễn-qui-Toàn, Phạm-v-Duyệt, Trần-thọ-Huy, Lê-văn-Thụ, và Dương-quảng-Hàm là hội-viên ; định rằng hội-đồng nay đến 8 giờ tối hôm chủ-nhật 26 Mars sẽ họp ; và đến 9 giờ sáng hôm chủ nhật 9 Avril thì nhận đơn xin thêu việc quản lý nhà hội-quán (Gérant du cercle).

* * *

Hội Khai-Trí-Tiến Đức có lời báo-cáo rằng đúng chín giờ sáng hôm chủ nhật mùng chín tháng tư Tây thì sẽ cho bỏ thêu việc làm Quản-lý nhà hội-quán của Hội (Gérant du Cercle) tại nhà hội ở phố hàng Trống, có hội-đồng quản-trị việc hội-quán mở giấy thêu.

Vậy ai muốn dự vào việc thầu này thì phải viết thư xin phép thầu, cho quan chánh Hội-đồng Trần-văn-Thông, trước ngày mùng bốn Tây. (Ai không có giấy xin phép trước thì không được thầu).

Quyền điều lệ và cách thức bỏ thầu thì để ở nhà Hội ở phố hàng Trống và ở nhà ông Thông ? Lệ-xin-Phúc ở 52 phố hàng Gai, buổi sáng từ 8 giờ đến 11 giờ, buổi chiều từ 2 giờ đến 6 giờ, ai muốn xem cũng được trừ ngày chủ nhật hay là ngày lễ thì nghỉ.

Nay kính cáo

Hội Khai-Trí-Tiến-Đức

Trường Trung-minh-Sanh. — Hết tháng này, trường Trung-minh-Sanh sẽ mở thêm lớp học tối, dạy các cậu học-sinh tập bằng So-học tối nghiệp (certificat d'études primaires) giá học mỗi tháng là 2 p.

Ai muốn xin vào, nên viết đơn gửi tại trường ngay từ giờ kẻo hết chỗ.

Trương-minh Sanh lai cảo.

Tiệc tiên hành. — Đêm ngày mai chủ nhật, ông Ng-văn Hoán tri huyện, lòng sự tại phủ Toàn-quyền sẽ đi chuyến xe-lửa chạy Vinh hồi 6 giờ sáng để vô Hà-tĩnh cung chức tri-huyện hại Hương-sơn. Nhân dịp ông được cung chức mới, các bạn đồng sự tại phủ Toàn-quyền tối hôm qua có làm một tiệc tiễn hành và có mừng ông bài sau này :

Mừng

Tại giai bách sự yô nan.
Một tay khi Bắc khi Nam nhẹ-nhàng ;
Tống đưa rõ rệt Hương-giang,
Đón mừng viễn khách quan-san dặm trường.

Cứu tu nan vi biệt,
Lúc chia tay xiết nỗi bàn-hoàn ;
Khách lên đường thẳng chốn Trường an.
Đưa một chén, quan sau tình hữu nghị,
Mọc sẵn tiền lộ vô trì kỳ,
Tuiên hạ thủy nhân bất thức quân.
Đường xa, xa cũng nên gần
Cốt cho vẹn chữ kinh-luân là thích thôi.
Ân Chín-bệ còn mưa nhuần mốc-thác,
Bổ công ai đăng hóa lúc đầu xanh
Khâm ban sắc chỉ rành rành.

Việc giá thú. — Bản-quán được tin rằng đến ngày 22 Mars này tại tòa Đốc-lý sẽ làm lễ thành hôn cho M. Nguyễn-Đề 23 tuổi là thơ-ký công-chính lấy cô Cung-thị-Huyền 16 tuổi nhà ở phố hàng Điu số 67. Bản-quán có lời mừng ông Điền và tân giai nhân.

Ai có giấy thước-trú cư mang tại Hoàng-xuân-Lan là chủ Fenderie Tonkinoise, ở phố hàng Gai, số 39 Hanoi, mà bán ; NAY TRẢ GIÁ CAO mua bán phân-minh. 3146

Tòa án Đại-hình. — *Việc cướp và giết người ở Songay.* — Chiều tối hôm qua tòa kết án như sau này :

Tên Hịch tức Bảy tên Trự tức Xuân và tên Chấp phải xử tử tại Hongay, tên Nuôi phải khổ sai chung thân, tên Tịu 5 năm khổ sai và tên Chu 3 năm tù.

Sáng hôm nay tòa xử việc sau này :

Ngày 9 Juillet 1921 M. François là Thanh-tra sở Mật-thám đang đó xét ở quanh vùng tỉnh-Kiến-an về việc người Khách tên là Vạn bị giết thì nghe được tin linh Sen-đầm tìm thấy cái xác người chết ở đền-điện M. Dandolo, khi đến xem thì không phải là xác tên Vạn; lại là xác người Khách khác tên là Nao-Tchéou-Thang là lính thợ ở Pháp mới về, vì có hai người bạn người chết nhận được số mất. Khám cái xác ấy có nhiều thương tổng, chắc bắn là bị giết. Sau M. François cứ tra ra cái xác người Khách Nao-Tchéou-Thang ấy là tên lý trưởng Cao-xuân-Trường coi người không bỏ đấy. Nhờ đó, viên Cảm xét ra được là bốn người thợ Khách đương đi qua làng, tên lý-trưởng ấy mời lên Tchéou-Thang bảo chơi. Bấy giờ tên Tchéou-Thang bỏ nhiều thứ đồ vàng bạc mua ở bên Pháp ra khoe. Tên lý trưởng xem lấy làm thích mắt lắm, sinh lòng tham, nghĩ cách làm hại để chiếm lấy của bán lấy, rồi lưu người Khách ở lại thiết đãi rồi rượu. Đến tối tên lý trưởng cùng với lí thì hạ sát tên Ng-văn-Đệ, Phạm-v Mếp, Hoàng-v-Yên, Hoàng-v-Phương tức Phiêng, Hoàng-v Cam và Phạm-v Chắc đưa người Khách lấy đi chôn giả. Đến ngày địa lí tên lý-trưởng lấy đao đâm chết ngay người Khách, bỏ đấy rồi về lấy những thứ đồ vàng bạc và cho những đứa thủ bạ mỗi đứa ít tiền. Nhưng hồi thì lí cai-phạm đều chối không nhận giết người khách lý. Chúng chỉ nhận rằng thấy người Khách bị giết ở địa phận làng thì tên lý cứ sai những đứa đấy tử khiêng ra đấy bỏ cốt để khỏi sự lôi thôi, chứ không có tình ý gì cả.

Một cô một con chó bông trắng sau lưng, mặt nó lông mọc xù, hơi lấy hai mắt và đuôi thì cộc, ngắn bèn độ 3 đốt ngón tay, cô thân mến đã đem đi từ 12 giờ trưa bữa nay là 18 Mars 1922, ông tích chạy về phía phố hàng Bún, nhà trong thành, mới số là 1ois chó lắm. Ai bắt được thì làm ơn cho tôi xin, và tôi cám ơn vô cùng.

Quinz-Loi.
8215 *5 Quai Clémenceau Hanoi.*

Cất đám quan phủ Đào-huy-Tiến. — Sáng hôm nay, hồi 8 giờ đã cất đám quan phủ Tú-sơn M. Đào-huy-Tiến về an táng tại làng Quỳnh-lôi, huyện Hoàn-long. Đám cất theo lối Tây, rất trọng thể, khởi hành từ qui-xá ở hàng Bào, các bạn hữu quan phủ đi đưa rất đông. Linh khố lục ở phủ Tú-sơn cũng sang giúp về việc hộ tống.

Bản báo có lời viếng quan phủ Đào và chia buồn với qui-quyến

Đá bóng tại. — Ngày mai chủ nhật là 19 Mars, hội đá bóng « Etoile » ở Hanoi sẽ đấu bóng thi với hội « Stade sportif Hanoïen ».

Đúng ba giờ thì bắt đầu chơi ở bãi tập trận đường Cột cờ (Stade militaire).

Goal : Mậu, *Arrières :* Diễu, Sửu, *Demis :* Oánh, Kim, Thứ ; *Avants :* Kế, René, Hòe, Thi (capitaine) Vĩnh.

Ngoại quan-lại. — M. Đỗ-xuân-Mẫn, tri châu hạng ba hết hạn nghỉ, thì nay bổ vào làm nhị phái Thông-sứ.

M. Ng-đình-Dẹ, huấn-đạo trợ-giáo huyện Võ-giang (Bắc-ninh) được phép nghỉ 29 ngày.

Trường Pháp-Việt. — Tại làng Yên phụ, huyện Yên-phong, tổng Phù-thụy, huyện Gia-lâm, tại Gia-bình, huyện Gia-bình và tại Lang-tài, huyện Lang thì, tỉnh Bắc-ninh, nay mới lại đặt thêm một trường Pháp-Việt.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

TRÀ-HOA-NỮ

(La Dame aux Camélias)

Trước-giả : ALEXANDRE DUMAS fils

Dịch-giả : Mouvih-Hải

Tôi mới nói rằng :

— Xin thầy thứ lỗi cho con, nhưng con không đi được.

— Vì làm sao ?

— Vì rằng con đã đến cắt tuổi không phải vâng theo một lệnh truyền.

Cha tôi nghe tôi trả lời như vậy thì tái mặt đi. Cha tôi nói :

— Được lắm. Tôi phải làm những gì nữa, tôi đã biết việc tôi.

Cha tôi kéo chuông gọi tiếng *Đỗ-diệp* và rằng :

— Anh bảo mở khoang 5 giường của tôi ra nhà *Bá-lí* khách-sạn.

Rồi cha tôi vào ngay phòng ngủ mà mặc quần áo. Khi cha tôi ra, tôi lại gần mà thưa rằng :

— Thưa thầy, thầy hãy nghe với con rằng thầy không làm gì có thể khiến cho *Các-nương* phải đau khổ.

Cha tôi đứng lại, nhìn tôi một cách khinh bỉ mà chỉ trả lời rằng :

— Anh điên rồi đấy cháo !

Nó xong, cha tôi đi ra, giắp mạnh cửa lại. Tôi cũng ra khỏi nhà, gọi một cỗ xe mà về *Bưu-ái-dân*. *Các-nương* đứng cửa sổ cho tôi.

HỒI THỨ XXI

Nàng nhảy ôm lấy cổ tôi mà rao lên rằng :

— Mình đã về đây ! Sao mặt mình xanh thế ?

Tôi mới kể lại với nàng câu chuyện tôi với cha tôi. Nàng rằng :

— Á ! Trời ơi ! Tôi không ngờ đấy. Khi *Đỗ-diệp* đến báo tin thầy về, tôi đã run sợ như có một tai vạ lớn. Tội nghiệp cho mình ! Thế ra vì tôi mà mình chịu những nỗi buồn rầu ấy đó. Có lẽ mình bỏ tôi đi thì hơn là mình sinh chuyện bất bình với thầy. Tuy vậy, tôi có làm gì thầy đâu. Chúng ta ăn ở với nhau thật yên-ổn, chúng ta sắp ăn ở yên hơn thế nữa. Hẳn thầy biết thế nào mình cũng phải có nhân-tình, mà thầy biết là tôi thì thầy phải vui lòng, vì tôi yêu mình mà không thể làm nên được. Mình có nói với thầy đời ta bàn tính cuộc đời mai-hậu thế nào không ?

— Có. Mà chính điều đó lại làm cho thầy tôi thêm giận. Vì thầy tôi thấy sự quyết định đó thì đã biết mối tình trong-ái của đôi ta.

— Thế thì biết làm thế nào được ?

— Cứ ở với nhau, *Các-nương* ạ, mà chờ cho qua cơn gió bão.

— Biết nó có qua không ?

— Sao cũng phải thế.

— Nhưng thầy mình không chịu đến đây mà thôi đâu !

— Mình bảo thầy tôi làm gì được ?

— Tôi biết thế nào được ? Thầy làm hết cách để cho con thầy phải vâng lời. Thầy nhắc lại với mình cuộc đời cũ của tôi, và sẽ làm bàn hoàn cho tôi mà bây đặt ra một chuyện gì mới lạ, để mình bỏ tôi.

— Mình đã biết rằng tôi yêu mình.

— Phải, chúng tôi lại cũng biết rằng trước sau rồi mình cũng phải vâng lời thầy, mà rồi 6618 mình phải chịu cho thầy mình là phải.

— Không, *Các-nương* ạ, rồi thầy tôi phải chịu lời. Chỉ một vài người quen thầy tôi hỏi-tiện đó thôi, nên thầy tôi mới giận để như thế. Nhưng thầy là người tốt bụng rất công-bình, rồi thầy sẽ nghĩ lại, mà đến có làm sao đi nữa, tôi có cần gì ?

— Chết, mình đừng nói thế. Dẫu thế nào tôi cũng chịu được, hơn là để thiên-hạ ngờ tôi làm cho mình có chuyện bất hòa với nhà mình. Mình nên đợi cho qua cái ngày hôm nay, rồi mình lại quay về *Bo-lê*. Thầy nghĩ lại đàng thầy, mình nghĩ đàng mình, rồi có lẽ thầy với mình nghe được chuyện nhau bơn ngày hôm nay. Mình chớ nên động chạm đến những lý tưởng của thầy, cứ ra dáng chiều ý thầy đôi chút, mà làm như không thiết gì đến tôi cho lắm thì rồi thầy sẽ để mặc đôi ta. Mình ơi, mình cứ bỉ vọng, và cứ nên chắc một điều này, là đã sau muôn sự thế nào, *Các-nương* nầy vẫn một lòng một dạ với mình.

— Mình thề với tôi ?

— Tôi lại cần phải thề với mình sao ?

Được nghe tiếng người yêu nói cho mình chắc dạ thì êm-ái biết dường nào ! *Các-nương* với tôi lại chung nhau suốt ngày bàn tính cuộc mai sau, đường như chúng tôi đã hiểu rằng cần phải làm sao cho nó chóng được thành mới phải thăng thì tại chỗ này ra một việc gì, nhưng may sao suốt ngày hôm ấy không có chuyện gì lạ cả.

Hôm sau tôi ra đi lúc mười giờ, đến mười hai giờ tôi đến nhà khách-sạn. Cha tôi đã đi chơi rồi. Tôi về nhà tôi, mong rằng có lẽ cha tôi đến đó, nhưng không có ai đến cả. Tôi lại nhà quan trung-sự, cũng không thấy cha tôi. Tôi lại quay về nhà khách-sạn cho đến sáu giờ chiều cũng không thấy cha tôi về. Tôi mới trở về *Bưu-ái-dân*. Tôi thấy *Các-nương*, không chờ tôi như hôm trước nhưng ngồi bên lò sưởi trời tối gió đã sang đông. Nàng ngồi nghĩ ngợi, mé-man tới nỗi tôi đến rồi bên ghế, nàng cũng không hiết mà không quay đầu lại. Khi tôi ghé môi vào trán nàng, thì nàng giật nảy mình, đứng như cái hòn lấy làm cho nàng vàng tỉnh dậy. Nàng rằng :

— Mình làm tôi sợ quá. Thầy mình thế nào ?

— Tôi không gặp, tôi không hiểu tại sao. Tôi không gặp thầy tôi ở nhà khách-sạn, không gặp ở những nơi thầy tôi có thể đến đó được.

— Thôi, thế thì đến mai mình lại phải đi.

— Tôi muốn đợi cho thầy tôi gọi. Tôi tưởng thế là tôi phải làm nhẹng lỗi để làm rồi.

— Không mình ơi, mình phải đi gặp được thầy, nhất là ngày mai nay mình phải đi.

— Sao lại có ngày mai, ngày khác không được hay sao ?

Các-nương nghe hỏi câu ấy, thì tôi xem như nàng đã nói mà tôi lại rằng :

— Vì rằng mình có đến ngay thì mới ra dáng ân-cần, thầy mới thấy tội cho đôi ta ngay được chớ.

Suốt ngày hôm ấy, *Các-nương* ra dáng lo lắng, lợ đến, buồn rầu. Tôi nói gì với nàng, phải nhắc lại hai lần nàng mới nghe ra. Nàng cho là vì những việc xảy ra trong hai hôm trước, mà nàng sinh ra lo sợ vẻ mai-hậu. Suốt đêm tôi chỉ cố khuyên giải nàng, đến sáng hôm sau, nàng ra dáng lo lắng mà thấy tôi ra đi, tôi chẳng biết tại sao.

Cha tôi lại đi chơi rằng như trước ; nhưng lần ra đi có để lại mấy chữ sau này :

« Nếu hôm nay anh lại đến thăm tôi, thì đợi tôi đến hồn giờ. Nếu đến hồn giờ tôi chưa về thì mai anh lại đến cơm chiều với tôi ; tôi cần phải nói chuyện với anh ».

Tôi đợi đến hồn giờ, cha tôi vẫn chưa về, tôi mới ra đi.

Hôm trước tôi đã thấy *Các-nương* buồn rầu, hôm ấy tôi lại thấy nàng nhộn-nhịp có người. Nàng thấy tôi vào thì nhảy lên ôm lấy cổ tôi, nhưng nàng không nói một mình trong lòng tôi. Tôi hỏi bởi đâu mà thốt nhiên có sự đoàn-tròn ấy, tôi thấy nói hỏi nàng thêm ê-nệ thì lòng tôi thêm thắc-mắc không cùng. Nàng không nói cho tôi một lời nào ngõ được, nàng lại hỏi có thoái thân cần được không, nàng không muốn nói thật mà trả lời tôi ; khi nàng đã người người, tôi mới kể chuyện tôi và nói rằng rằng hai chúng tôi có thể mong được [illegible]

(Còn nữa)

NAM-BẢO

16, Phố hàng Đào, Hanoi

Bản-hiệu làm đồ vàng bạc đủ các kiểu, trông rất nhã-nhặn, hợp thời-nghi.
Bán vàng diệp «Vĩnh-thịnh-long» án giấy đạo thẻ-ngà, tìm tiền và kim-khánh (kiểu Bình và kiểu Bảo.)
Bán các thứ mặt-đá thực để làm nhẫn.
Bao giờ cũng làm vàng đúng tuổi, đúng cân và đúng tránh bạc nén.
Muôn bán chắc-chắn, cốt lấy sự tín-nhiệm làm gốc.
Bao giờ cũng có nhiều tay thợ thực giỏi để làm hàng bán các qui-khách muốn đặt lối riêng.
Bản-hiệu mới có lịch 1922 ở Pháp gửi sang để tặng các qui-khách đến mua hàng.

PHÒNG-THĂM-BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa BÁC-SĨ MAURICE LOUBET

Thưởng thụ đệ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh. Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Saïd Ai cập Huế

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32.

KHÁM BỆNH: Giá 3 đồng một lần

3618.

HỠI KẺ PHẢI ĐAU

Này hỡi các người Nam-Việt phải đau ngực, phải ngộ lạnh, phải đau khí quản mà đã chữa thuốc không phải đường, hoặc là đã không chữa chút nào cả, này hỡi những người phải đau khí quản đã kinh niên, hoặc phải đau ở phổi; này hỡi các người phải chứng lao, nay tôi khuyên các người nên chữa ngay đi.

Bệnh đau phổi, trước kia tôi đã bảo là một bệnh ghê gớm, vì bệnh ấy là một bệnh truyền tử nhược tôn. Nghĩa là ai có bệnh ấy thì truyền cho con cái, truyền cho cả một đời người sau này không sống được bao nhiêu và phần nhiều không sinh đẻ được!

Lời tôi nói đây quan trọng thế nào các người có hiểu không? Nếu có bệnh mà không chữa đi, thì trong 50 năm, hoặc 100 năm nữa giống Nam-Việt tiêu diệt mất, vì người có bệnh lao thì sinh ra những con cái phần nhiều không sống được. Người có bệnh lao mà có thể sinh con đẻ cái được, thì chỉ sinh con cái yếu ớt, gầy mòn thôi.

Hỡi người Nam Việt, nếu các người không muốn giống Nam Việt hao mòn đi, nếu các người không muốn giống Nam-Việt tiêu-diệt đi, thì chữa bệnh đi mới được.

Vậy cứ viết thư cho hiệu Bào-chế MONTÈS số 54 *Paul Bert Hanoi* mà hỏi mua một lọ BRONCHOSERUM giá là 9 hào. Sáng và chiều trước khi ăn cơm, thì uống một thìa xúp, uống một lọ, thì thấy khỏe mạnh và bớt đau.

BRONCHOSERUM

Một lọ . . . 0$90

Rượu Tonique Tonkinois vừa bổ, vừa ngon

Giá một chai là . . . . . . 2$20

DẦU GAN CÁ THU

Một lít 12 f.00

Độ từ 1$90 đến 2$00 (tùy theo giá bạc cho Nhà-nước lên xuống)

Thuốc chữa bệnh hen rất thần-hiệu (SIROP N)

Một chai. . . . . 1$60

Thuốc viên bổ huyết « Pilules Pinck »

Một lọ. 4 f.45

Độ 0$70 đến 0$80

Sáu lọ. 24 f.50

Độ 3$90 đến 4$00

Thuốc nước bổ huyết « LE PEPTO KOLA ROBIN »

Một lọ 11 f.50

Độ 1$70 đến 1$80

LE SIROP D'HÉMOGLOBINE BYLA

Thuốc (máu-bò) bổ huyết

Một lọ 11 f.40

Độ 1$80 đến 1$90

CACHETS ANTIGRIPPES

Trị bệnh sốt dịch: như bệnh grippe bệnh cúm, về mùa này thường hay hại người nhất là bệnh grippe, nhiều người phải chỉ trong vài ngày thì chết.

Ai có người phải bệnh ấy nên đến bản-hiệu mua 3 viên thuốc antigrippes. Thuốc này rất thần hiệu đã cứu vô số người ai cũng biết tiếng.

Giá bán mỗi viên một hào

Cách dùng: cách 3 giờ đồng-hồ uống một viên rồi uống nước rễ nóng, đắp chăn cho ra mồ hôi. Hễ càng ra được nhiều mồ hôi càng mau khỏi, nếu muốn cho chóng ra mồ hôi thì uống rễ nhiều nước nóng và ủ người cho nóng đến thì chỉ trong 24 giờ là khỏi.

Bào chế MONTÈS, 54, phố Paul-Bert, Hanoi

Võ hàm. — M. Ng văn-An, tùy-phái thượng-hạng hạng nhì, quán làng Nhân nội, tổng Đa ngưu, huyện Văn-giang (Bắc-ninh) nay được thưởng tùng cửu-phẩm đội trưởng.

Cổ động về cuộc công-thải. — Các nhà có tên sau này được đặc-cách thưởng hàm vì có công trong việc cổ động cho cuộc công-thải Đông Pháp năm 1922

Cửu-phẩm văn-giai:

MM. Vũ văn-Nhu, Trương-Quyến, Đỗ-bính-Thành, Ng.-hữu-Viên, Lê-bá-Huân, Ng-danh-Ngôn, Ng-kiếp-Lạp, Tạ công-Thọ, Ng-v-Đan, Ng-v Khuê, Văn-hữu-Liên, Phạm v-Nghĩa, Ngô-v-Hương, Ng-kim-Mai, Ng xuân-Nhã, Ng-quang-Hy, Lê nguyên-Tường Ng-v-Thao, Ng triệu-Tạo, Trần-ngọc-Uyên, Phạm khắc-Thiêm, Đào-văn Đài, Bùi-quang-Kích, Đoàn-v Hiếu Ng-khắc-Loại, Ng-Toản, Dương-trần-Thâm, Phạm-khắc-Ginh, Ng-v Kiệt Đỗ xuân-Quế.

Cửu-phẩm bá-hộ:

MM. Kim-văn-Như, Kim văn-Diên, Đặng-v-Nhan, Ng-xuân-Đạm, Bạch-văn Lê, Đỗ-v-Chai, Ng-trọng-Tụng, Kim-v-Giáp, Kim-v Can, Bùi-trung-Dung, Vũ-văn-Huỳnh, Ng-duy-Hiên Ng-đăng Lan, Ng-trọng-Ban, Nguyễn-trung-Oan, Ng viết-Đức, Đào-tuyên-Han, Ng-bá Đức, Đỗ-bá-Cam, Ng-bá-Can, Ng-v-Chi, Ng-v-Khương, Ng-v-Chan, Ng-v-Tư, Ng-tiến-Ma, Phạm v-Tư, Ng-v-Bích, Ng v-Chiêm, Cao-v Do, Trần-v-Kế, Đặng-Sách, Hoàng-khanh-Hà, Phạm-khắc-Mậu, Vũ-ngọc-Đam, Vũ-như-Viên, Ngô-văn-Thúc, Phạm-thanh-Khiết, Vũ như-Cam, Bùi-đức-Xam, Ng-v Thuần.

Hàn lâm viện đãi-chiếu:

MM. Ng-văn-Hưng, Ng-văn-Năng, Trương-cam Thanh.

Trịnh-văn-Can Đinh-văn-Thuần, Đinh-mạnh-Khoa, Trần-ngọc-Canh, dit Huyên, Đặng-trần Phác Nguyễn-Oánh.

Hàn-lâm viện cung phụng:

MM. Trương-cam Phan, Ng văn-Quí, Trương hoàng-Tinh.

***

Cải-chính. — Trong số báo ngày 9 Mars 1922, đăng danh sách các nhà được thưởng hàm, có in lầm tên M. *Nguyễn-hữu Tiếu* được thưởng cửu-phẩm văn giai thành ra Nguyễn-hữu-Tiến. Vậy nay cải chính lại cho rõ.

Một người đàn bà Nhật bị hại ở Chapa. — Báo *Avenir du Tonkin* có đăng rằng một người đàn-bà Nhật là Okuni canh cổng trại của nhà máy xi-măng ở Chapa (Lao-kay) bị giết chết. Nguyên người đàn bà ấy đi đâu từ mấy hôm trước mà không thấy về thì người ta đã sinh nghi rồi. Những tên thủ phạm giết người đàn bà Nhật đã chịu thú tội và hiện nay đã phải tống giam.

Có tiền mà giữ một chỗ không tìm cách để làm cho sinh sôi nảy nở ra ấy là có tội với nước nhà đó, vì trong nước hiện đương cần đến tiền để làm đường xe-lửa, xe-lửa mà làm xong thời suốt dân gian đều được giàu có thịnh vượng

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Tin tàu. — Số tàu chạy bỏ đỗ trong cảng ngày 17 Mars 1922:

Tàu Pháp: Chef M. Mailhol, Douaumont Kaiping; tàu Anh: Loksang; tàu Nhật: Buniyei maru: tàu Trung-hoa: Bao-min; tàu Norwégien: Halvdan.

Kết quả về tối diễn Võ-tân-Đinh. — Tối diễn tích Võ-tân-Đinh tại rạp chớp bóng Gaumont để cổ động về cuộc công-thải, do ông Ng-đình Kao chủ trương, thu được tất cả 221 đồng thì chi phí các khoản hết 121 đồng, còn lại 100 đồng thì ông Kao đã đem ra Kho-bạc mua hai phiếu quốc trái để quyên vào hội Đồng-thiện, hội Trí-tri là hai hội có thành thế nhất và có giá-trị nhất trong thành-phố. Bản quán có lời khen ông Ng-đình-Kao đã làm nên một việc lưỡng lợi.

Tàu Giao-chỉ. — M. Quách-Trí là mại bản tàu Giao-chỉ, hôm 11 Mars trước cạn ở vùng Mỹ-đại thuộc tỉnh Thái-bình, nay lại sở Cẩm khai rằng [illegible] chết ở Vũng-Riềm (thuộc tỉnh Hải-

dương) thì chắc hẳn là mấy người nhảy xuống sông bữa nọ mà M Trí ngờ rằng đã bơi vào bờ vô sự.

Bắc đẩu bội tinh. — Tối thứ năm ở hội quán hội Trí-tri phố Đường cát có thiết tiệc mừng ông Ng-hữu Thu tức Sen là Bắc-kỳ tư-vấn nghị trưởng mới ân thưởng Bắc-đẩu bội-tinh. Tiệc đó do hội Trí-tri, hội Đồng-thiện và các ông tòng sự tại tòa Đốc-lý mừng ông, nên trước nhất thì ông Cương là phó hội trưởng hội Trí-tri có đọc một bài diễn văn bằng tiếng Pháp, thứ đến ông Điền là hội trưởng hội Đồng-thiện và ông Khang thay mặt các viên chức việc tòa Đốc-lý cũng đọc mỗi ông một bài bằng quốc văn đại để cả ba bài cùng một ý ca tụng tài năng của ông Thu và mừng ông đã được thưởng thụ Bắc-đẩu bội-tinh. Ông Thu có đáp lại mấy bài cảm ơn tấm thịnh tình của hai hội và các ông tòng sự tòa Đốc-lý quá yêu mừng ông [illegible] cách rất trân trọng và khen ngợi [illegible] quá đáng. Tiệc mãi gần tới 12 giờ đêm mới xong.

BẮC-NINH

Khuyến-học-hội. — Hôm 15 Mars 1922, hồi 8 giờ tối, hội Khuyến-học họp hội-đồng bất thường, cụ Thiếu Mai-trung-Cát, Tổng-đốc hưu-trí, làm chủ tọa. Hội định cách quyên tiền để làm hội-quán, và đặt thêm một ban cố-vấn hội-viên. Lại đặt ra một ban coi việc dạy học và một ban coi việc văn-chương. Ban này chỉ để ra bài và chấm văn, có cụ Thiếu Mai làm chánh khảo, cụ Nghè Nguyễn-đình-Tuân, án-sát làm phó khảo, và 9 viên kiểm-duyệt là: MM. Đôn, tri huyện Yên-phong; Hoạch, tri huyện Võ-giàng; Thạch quang-Tiến, nghị-viên; Phùng-huy Bích, Biên-tu; Cử Doanh; Kiều-Tường, tú tài, ký lục tòa sứ; Hồ-quang-Bỷ, tú tài; Lê-trung-Lô, tú tài, và Trần-mạnh-Hứa, thừa phái. Mỗi tháng có một kỳ văn, hai bài: một bài thơ và một bài luận, làm bằng chữ nho hay là chữ quốc-ngữ, tùy ý tác-giả, người trong hội và người ngoài hội, hễ ngài nào gửi bài đến, chúng tôi đều hoan-nghênh cả. Khi kiểm-duyệt rồi, bài nào hay thì hội-đồng sẽ biếu một giải thưởng, hoặc các thức danh trà, hoặc các văn-phòng tứ bảo, gọi là một chút để tỏ cái lòng kính mến các nhà văn-sĩ.

Đầu bài kỳ này là:

1· Đề Ngự-du Marseille Đấu-xảo hội, văn «du ».

2· Kiến-trúc Vinh — Đông hà thiết-lộ luận.

Hội nhận văn từ nay cho đến 12 Avril thì hết hạn, các bài văn thì xin gửi cho ông Phùng huy-Bích, chánh thư ký hội Khuyến-học tỉnh Bắc-ninh; đến ngày thứ năm, 20 Avril 1922 thì bình văn, vào hồi 7 giờ tối; vậy xin có nhời mời các nhà văn-sĩ nhớ ngày giờ ấy mà quá bộ lại bản-hội nghe văn cho vui, chúng tôi sẽ nghênh tiếp một cách trân trọng. Còn bài nào hay và tên tác giả sẽ lần lượt đăng báo.

Khuyến-học-hội lại cáo.

Nota. — Giấy lại cáo này thay giấy thông tư và giấy mời từng ông hội-viên trong hội và các nhà văn-sĩ một.

Việc giá thú. — Có tin rằng lệnh ái bà đốc Pauline Hồ là cô Marthe Ng-ngọc-Thái sẽ kết hôn với M. Bornabé Võ-đông-Khuê là cai đạo Lê dương ở Đáp-cầu.

Bản báo có lời mừng tân-lang và tân giai-nhân.

HẢI-DƯƠNG

Bắt được cướp. — Đêm mồng 9 ta, có một toán cướp ước 20 đứa, chở thuyền đến làng Lâu-động, (thuộc phủ Kinh-môn) vào lấy nhà tên Cạnh và nhà thị-Đúm làng ấy, quan Phủ được tin báo, liền cùng với quan Trợ đem lính tráng dân phu, theo các ngả sông tầm nã; đến trưa hôm 10, thấy một chiếc thuyền chở đến địa phận làng Yên-trung quan quân thấy thuyền lạ, hỏi thì chúng nó quay ngay thuyền sang đồng làng An-ninh (thuộc huyện Thủy-nguyên), bỏ thuyền chạy trốn, quan quân liền nổi trống hiệu lên, rồi sang đó đuổi bắt: hiện bắt được 14 tên cướp và một chiếc thuyền gỗ to, cùng kiếp-tang kiếp-khí ở trong thuyền nhiều lắm, bọn cướp này toàn người biệt hạt nó nhũng nhiễu nhiều nơi, dân sự kinh khiếp cả, nay bắt được, ai nấy đều mừng.

Ước ao rằng quan trên làm tội chúng nó rất nặng, để chúng khỏi quấy hại, thật là hạnh phúc cho dân.

Nguyễn-Khâm lại cáo.

SƠN-TÂY

Đạn trái-phá nổ. — Bấy giờ tối hôm thứ tư, có một tiếng nổ rất to ở gần làng Ái-mỗ cách tỉnh độ 2 ki-lô-mét. Nhiều người hốt hoảng không hiểu là sự gì. Nguyên là có một viên đạn trái-phá chắc là của tỉnh pháo thả lên tập bia ngày nọ bắn không nổ. Một người nhặt được, hôm ấy đem bán vào đồng giác cho đạn nổ để lấy gang. May không thiệt hại gì cả, vì nổ ở quãng đồng không.

Mẹ min chăng? — Một đứa con gái 13 tuổi, con một người ở phố Mỹ-hội, phiên chợ Nghệ mới rồi, mang gà ra chợ bán, đến nay vẫn chưa thấy về. Có người bảo rằng hôm ấy có một người đàn-bà độ 40 tuổi đến mua gà rồi bảo con bé mang đi theo để lấy tiền. Hay lại mẹ-min dỗ mất con bé chăng?

BẮC-GIANG

Xem hội. — Mấy hôm nay, đàn-bà con-gái lũ lượt, đưa nhau đi xem hội Chợ-chùa ở gần tỉnh. Kể ra người đi xem không đâu bằng ở Đào-quán và Bố-hạ. Bà già con gái, mớ ba mớ bảy, yếm thắm giải đào, xem ra dáng vui vẻ. Người đi xe, kẻ đi bộ, trông rất là vui mắt. Kể ra từ tết đến nay hội chùa nào cũng có mặt người Bố-hạ và Đào-quán.

Vào đám. — Phố Bố-hạ, phủ Yên-thế, mấy hôm nay dân vào đám cũng khá to. Ngày nào các quan viên cũng có chén. Tối đến thì có phường chèo, người lớn trẻ con, giai gái đến xem rất đông, xem ra có cả bài điếm nữa. Nghe đâu quan viên vào đám những ngót tuần lễ.

Thôi, xin quan viên liệu phiên phiến cho đàn em được nhờ, đừng có xôi thịt lắm, mà xong đám thì đàn em méo mặt ra đấy!

(Xem trang thứ tư).

CHÁNH-PHỦ TOÀN-QUYỀN ĐÔNG-PHÁP

Phát-hành 123.600 trái-phiếu, giá mỗi trái-phiếu là 50 đồng bạc

CÓ RÚT SỐ, TRÚNG ĐƯỢC TIỀN

CHẦY LẮM LÀ TRONG BA MƯƠI NĂM SẼ HOÀN LẠI HẾT

GIÁ TIỀN PHÁT HÀNH MỖI PHIẾU LÀ 50 ĐỒNG

Cả 123.600 trái-phiếu mỗi năm đều được dự bốn kỳ rút số. Mỗi kỳ rút số có những số được lĩnh tiền như sau này;

Kỳ rút số ngày 1er Juin và ngày 1er Décembre

1 trái-phiếu được hoàn lại bằng 10.000 đồng
1 trái-phiếu được hoàn lại bằng 1.000 đồng
12 trái-phiếu được hoàn lại bằng 500 đồng
1.016 trái-phiếu được hoàn lại bằng 100 đồng

Kỳ rút số ngày 1er Mars và ngày 1er Septembre

4 trái-phiếu được hoàn lại bằng 1.000 đồng
26 trái-phiếu được hoàn lại bằng 500 đồng
1.000 trái-phiếu được hoàn lại bằng 100 đồng

Như vậy mỗi năm cả thảy có 4.120 trái-phiếu được hoàn lại bằng 471.200 đồng bạc mà trong số tiền hoàn lại ấy, có 2 lô là 10.000 đồng, 10 lô là 1.000 đồng và 76 lô 500 đồng.

Kỳ rút số thứ nhất định vào ngày 1er Juin 1922

Những trái-phiếu trúng số, thì ngày 15 tháng tới sau ngày rút số được lĩnh tiền, mà số tiền ấy phải trừ tiền thuế theo như lệ thường còn bao nhiêu thì lĩnh tại các ngân-khố ở Đông-pháp.

Tiền mua trái-phiếu sẽ nhận từ ngày 5 đến ngày 25 Mars 1922 tại tất cả các ngân-khố Đông pháp, tại các phòng giấy bưu-chính cụ thể, và tại tất cả các chi điếm của nhà Đại-pháp Hối-lý ngân-hàng, không phải mất thêm phí tổn gì cả, mà cũng không có hạn chế số tiền nhận đến bao nhiêu là cùng. Song các sở bưu-chính chỉ được thu số tiền mua phiếu đến bằng hay là kém giá tiền 10 phiếu mà thôi.

Chánh-phủ Toàn-quyền Đông-pháp được quyền giảm bớt phiếu đến mua.

Mua 10 trái-phiếu hay ít hơn 10 trái phiếu thì phải nộp tiền ngay túc số; còn những số trái-phiếu mua ngoài cái số mười phiếu, thì lúc đến mua phiếu phải nộp một phần chia năm giá tiền, nghĩa là mỗi một phiếu phải nộp ngay 10 đồng, còn thiếu lại bao nhiêu thì chậm lắm là lúc nhận giấy trái-đơn nhất định phải nộp nốt.

Những trái-đơn nhất định sẽ giao cho các nhà mua phiếu ngay lúc hết hạn mua phiếu và trước ngày rút số kỳ đầu.

CÓ BÁN

1º *Dầu ve đã lọc ít chất chua để dùng bỏ vào các thứ máy. (Huile de Ricin à faible d'acidité pour le graissage extérieur des machines).*

2º *Một cái Moteur à essence hiệu « Japy » 8 mã lực.*

3º *Một cái xe auto 5 chỗ ngồi, 12 mã lực hiệu « Chevrolet » chân đạp, đèn thắp đều bằng điện, và đã có bảo-hiểm rồi, xin đoan rằng máy thực tốt mà dùng hết ít dầu và essence.*

Giá bán thực rẻ, ai mua, xin lại hiệu ĐỨC-LONG, 90, *phố Mã-mây, Hanoi.*

PRIOR

Rượu sâm-banh tốt lắm

Nó là Vua các thứ rượu có bọt, mà lại là một thứ rượu có bọt của Vua dùng.

Société Française des Vins Mousseux Naturels

Ông G. BECK, làm Đại-lý ở Hanoi.

Phàm các nhà có bán đồ ăn uống là có lĩnh bán thứ rượu này.

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chấn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui-khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi đi mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ mà lầm ra không đỡ được, lại mất thư tránh bản-hiệu. Vậy gọi về thấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ:

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54 Hanoi.

Nay kính,

Ed. Montès,

54, Rue Paul Bert Hanoi.

CÁC CUỘC ĐI XEM

SÁN-NHIÊN

Tối thứ bảy:

THỦ-TINH BẢO NGHĨA

Diễn hồi thứ hai này là hồi rất thú vị trong tích này. Bản hội thực là công phu hết sức về diễn tích này. Sự tích rất hay lại soạn thành vở.

Ngày chủ-nhật:

BẠCH-VIÊN BẢO TÍN

Tối chủ-nhật:

NHẤT THỈ QUÁN SONG ĐIÊU

Sự tích trong thành-phố ta Quế-Anh và Mai-Anh là hai gái nhan sắc nhạn lạc ngư trầm, gặp Tô-phượng Lân là một giai văn-chương kỳ-vân tuyệt-bút. Thực là Châu, Trần còn có Châu, Trần nào hơn.

Tối thứ hai:

QUÁ NGŨ QUAN TRẢM LỤC TƯỚNG

Là một tấn tuồng mà bạn hát của bản hội luyện tập đã thành thuộc,

CINÉMA PALACE

(*Nhà chiếu-bóng lớn phố Paul-Bert*)

Tuần lễ từ thứ tư 15 đến thứ ba 15 Mars 1922

Ba buổi ban ngày thứ năm và chủ nhật chớp từ 6 giờ chiều, thứ bảy chớp 5 h. 30

CHƯƠNG-TRÌNH

THỜI-SỰ « ÉCLAIR »

Các việc lớn trong thế giới

"MATHIAS SANDORF"

Chia làm 9 hồi

Rất gian-nan, rất hay trích ở tiểu-thuyết của Jules Verne

KỲ NÀY CHỚP HỒI THỨ HAI

NGHĨA VỤ CỦA KLIVERS BÁC-SĨ

Phiên ảnh rất mỹ thuật giai bốn hồi của M. Georges Buysieulx

NHÀ-ĐẺ HÀNG-ĐỒNG

70, Phố Hàng-Đồng, Hanoi

Nhà Đẻ quan Docteur PAUCOT có 40 buồng, sạch sẽ, tinh mạc, đèn máy, đồ dùng như phòng khách Ô-tên, có người hầu hạ nước nôi, giặt-giũ, và phát áo lọt lòng, sữa, chai nước nóng, củi và có tã, có xiêm.

Sự trông nom lại có hai bà Sages-femmes đã từ chức rồi là bà Phạm-thị-Lý và bà Ng-thị-Yến ở hẳn trong Nhà-Đẻ hàng Đồng để đỡ đẻ và tiếp đãi các bà, mà tôi ngày nào cũng lên thăm bắt mạch khai đơn cũng không lấy tiền. Bà nào muốn tiện mời về đỡ ở nhà cũng được.

Ai băng huyết, tiểu sản, huyết bạch, hiếm hoi, muốn chửa đẻ vào chữa cũng được (nằm riêng). Xin mời lại xem và hỏi cách thức.

Mỗi bà một buồng, 10 ngày. 10$00
Mỗi bà một buồng, 10 ngày. 15.00
Mỗi bà hai buồng, 10 ngày. 20.00

Ra vào tự do

NHÀ BÀ MÙI

Số giây nói 323

Nhà bà mùi cho thuê các thứ xe ngựa, Hiệu giống rằng « M. Tạ-duy-Tư » ở phố Francis Garnier, số 13, Hanoi, mới mua lại của M. Aviat ở phố hàng Vôi, các thức xe ngựa đẹp, bánh caoutchouc cho thuê đi, hay đám cưới thời Sais mặc quần áo chỉnh-đốn theo lệ lối đám cưới.

Qui-khách muốn thuê, xin mời đến bản-hiệu nhà Bà Mùi, ở phố hàng Lọng, số 46, (Route Mandarine).

Có đóng các thứ xe mới và chữa, và bán yên ngựa đồ xe.

Nay cáo-bạch

[illegible]

Mua vé quốc trái là một dịp tốt vô song, vừa thêm giầu cho nước, vừa thêm của cho mình. Ai ơi, dịp tốt kỳ chớ nên bỏ mất.

Do Xo Phá Hùng Của MS Petrus Ký (67-74), Tăng Huỳnh Chiếu Đăng Như Kim Cách Xưa Quán Ven Đường. (Tư microfilms của Đại học Cornell)

Nghề trồng cam quít. — Nói đến những cây thứ cây trồng để lấy quả ăn, thì không gì bằng cam và quít. Xem như làng Bố-giêu và làng Bố-hạ mỗi năm họ thu được bao nhiêu lợi vì trồng những cây thứ cây ấy; cứ độ tháng chạp thì cây nào cây ấy ở trong vòng trong bãi của họ chín nhất những quả, nhất là họ hay trồng thứ cam sành, vì thứ này dễ làm, có lúc họ bán đến một hai bào một quả như bây giờ thường họ để dành những thứ ấy cũng vì lẽ đó. Cách trồng thứ cam này rất khó phải chăm chỉ bón luôn, gốc cây lúc nào cũng phải cho dạy bằng trấu hay rơm cũng được; như độ này ngày nào họ cũng ra bãi cam xem xét bón tưới. Họ chăm chỉ như thế cho nên họ được lắm lợi. Có nhà mỗi năm được hơn nghìn bạc cam ít lắm thì cũng được bốn năm trăm.

Mong rằng các làng xung quanh nên lấy giống cam này mà về trồng thì được lợi nhiều. Thực là một thứ hoa quả quí vậy.

Thể thao. — Ngày nào, những lúc giờ chơi, ông giáo sư trường Bố-hạ lại đem học-trò ra sân tập thể-thao. Ông bảo trẻ tập đủ lối; lúc thì nhảy lúc thì vượt, lúc thì chạy, lúc thì đá bóng. Những khi tập, người đi qua, kẻ đi lại đứng lại xem đông lắm. Ta thấy ông thầy dạy trẻ tập thể thao, thì ta lấy làm đáng khen, vì tập thể thao rất là có ích cho trẻ lắm.

Ái-Văn, lai cảo

泰 LỢI-THÁI 利

SẢN SỐ VÀNG BẠC
106 Rue des Changeurs Hanoi
(Trước ở số nhà 110)

Bản-hiệu chuyên nghề để lâu năm, buôn bán thực thà, được nhiều quí khách chiếu cố, đã thành nền nếp, nên có thể bán được rẻ giá hơn mọi nơi. Hàng bán có đơn nhận sống đi cần đã tính, đã các ngài thận mình lại, hoặc gửi thư về, bản hiệu cũng theo thời-giá mà tính rất phải chăng.

2040

Nước hoa vệ-sinh mới sáng

Kính trình các quý-khách biết rằng hiệu tôi bán thứ nước hoa Jean de Parys gọi là Arôme des Fellahs dùng để trộp thuốc-lá, thuốc-điếu, rất xi-gê. Lại có bán để các thứ như sau nầy: nước gội-đầu, cô-rem, phấn, xà-phòng thơm, vân vân.

Bản tại hiệu VŨ-QUANG-PHÚC
Thân-khoán
42, Phố nhà Thờ. 42, Hanoi
Độc-quyền Sự-lý Bắc-kỳ.
Bán cất và bán lẻ, giá tính phải chăng.

2008

潘興成 PHAN-HƯNG-THÀNH

39, Rue des Cantonnais, Hanoi

Bản buôn và bán lẻ đủ các thứ to tụa, hàng Tây, hàng Ta, hàng Saigon, vân vân.

Hàng tốt mà tính rẻ giá hơn các hiệu khác.

Qui-khách ở xa muốn mua hàng gì xin mất giấy về bản-hiệu sẽ gởi ngay đi contre-remboursement. Bản-hiệu có chữ may rất khéo, qui-khách có muốn may luôn tại hiệu cho tiện thì xin đo kích thước gởi về và nên đặt trước cho bản-hiệu chia tư một phần tiền; còn thiếu bao nhiêu sẽ gởi đi lấy sau, may cất cẩn-thận và rất là chóng vì có nhiều thợ giỏi.

2040

Qui khách ở các tỉnh

Bản hiệu xin có lời kính bạch để quý khách ở các tỉnh biết cho rằng ngài nào có lòng tốt gửi thư và đặt giấy ở bản hiệu, xin các ngài nhớ gửi luôn cho đủ kích thước, và một phần tiền gửi lên, thì hễ tiếp được thư bản hiệu làm hàng ngay cho nay tới nhất để gần tới nơi, nếu phải trả đổi thư từ nữa, lại mất thì giờ và tốn, mà lại chậm trễ công việc của các ngài.

Nay kính bạch
CỰ-LONG
61 Rue des Paniers, Hanoi

2027

RƯỢU QUINQUINA CUSSAC

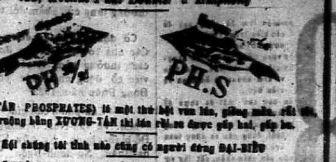
Rất bổ
dùng cho những người ốm yếu.

BÁN TẠI NHÀ
CUHONAUD FRERES
ở Hanoi-Haiphong,
và tất cả các cửa hàng bán lẻ ở các tỉnh.

2004

SOCIÉTÉ DES PHOSPHATES DU TONKIN

135, Avenue Paul Doumer à Haiphong

XƯƠNG-TÂN PHOSPHATES là một thứ bột vôi lân, giống như cốt-lô. Vun ruộng bằng XƯƠNG-TÂN thì lúa rất to, ăn được gần hai, gấp ba.

Bội chúng tôi thân nào cũng có người dùng ĐẠI-BIỂU

Ai muốn hỏi hàn gì, xin cứ gửi giấy cho chúng tôi tại Haiphong, 133, Avenue Paul Doumer (Boîte Cha-Pain).

Chúng tôi bán giá nhẹ sau này, hàng lấy tại nhà máy ở Haiphong
21 $ 00 một tấn PH. 19/21. Thứ bột để vun ruộng chua.
22 . 00 một tấn PH. 5 Thứ bột này thường dùng để ruộng chua, ruộng mặn

2005

AN-BÌNH

44, Rue du Coton
HANOI

ĐỒ SỚN, ĐỒ CHẠM
Làm kỹ. Giá rẻ.

2031

Tưởng các ngài chúng tôi mới tìm được một thứ vải trắng lợp mũ thực bền thực đẹp mà không bao giờ dân được

1030 *hay kinh!*

興 CHẤN-HƯNG 眞

會 勸 王 寶 珠 眞 像 會

Bản-hiệu chuyên nghề đã lâu năm, buôn bán thực thà, được nhiều quí khách chiếu cố, đã thành nền nếp, nên có thể bán được rẻ giá hơn mọi nơi. Hàng bán có đơn nhận sống đi cần đã tính, đã các ngài thận mình lại, hoặc gửi thư về, bản hiệu cũng theo thời-giá mà tính rất phải chăng.

2040

CAFÉ, RESTAURANT HOTEL DES COLONIES

TRUNG-BẮC KHÁCH-SẠN

Chính-quán tại phố hàng Trống, số 80 ngay cửa Nhà-Thờ
Phụ-quán có vườn hoa rộng rãi, ở số 68 cùng phố ấy.

Đủ các cách tiện-lợi và lịch-sự theo lối ăn ở của người Âu-châu

Bản-sạn thừa tiếp các qui-khách Tây-Âu và Đông-Á cũng một cách bình-đẳng, mà lại dễ tùy ý cho các ngài, người Nam-Việt hoặc người Trung-hoa, muốn ăn, ở, hoặc uống rượu chỗ biệt-tịch cũng được, và cũng một giá tiền.

Có xe Ô-TÔ cho các qui-khách đi giờ, hoặc đi các tỉnh

Giây nói số : 280 — hoặc số : 150

Phụ quán cũng có giây nói trực tiếp với chính-quán

2045

PHÁP VIỆT TỪ-VỰNG

(Dictionnaire Franco-Annamite)

Của V. BARBIER tiên sinh soạn

Thực đủ — Thực tiện

Đồng bìa cứng . . . 1 $ 10
Đồng bìa giấy mềm. 0 95

Bán tại hàng sách **MẠC-ĐÌNH-TƯ** *số 136, phố hàng Bông, Hanoi.*

3216

AI MUỐN MAY MẶC GÌ THÌ NÊN ĐẾN HIỆU PHAN-THÁI-THÀNH

Số 4, Phố hàng Ngang, Hanoi

Bản đủ các thứ hàng Tây, hàng Tàu, hàng Ta và hàng Nguyên :

Gấm đại chiếu, gấm thết thổ hoa vàng hoa bạc — Kim ngân đoạn Châm và huyền — Satin chơn và hoa — Vải — Vóc Thượng-hải — Vóc Long-cổn — Đẹ — Dạ Mông-tự — Dạ tây — Drap fantaisie pour pardessus — Cachemire — Alpaga — Tussor — Faille — Khăn Nhiễu cổ-tý — Kỹ cầu — Xuyến — Thơ — Lụa — Lượt — Là, vân vân...

Ai muốn lấy Echantillons cứ viết. — Hàng gửi Contre remboursement.

NHÀ MÁY ÉP DẦU ĐÌNH-XUÂN-MAI

BÁNH GIẤY THUỐC HUILERIE HANOI — GIẤY MỜI 824

CÔNG-TY

Phố Đường Mới, số nhà 2, Hanoi

(Gần nhà thương chữa mắt)

Có bán đủ các thứ dầu Annam, các thứ khô dầu để bón ruộng. Giá phải chăng, dầu thực trong sạch.

Lại có mua cả các thứ hạt dầu.

2004

HIỆU BÀO-CHẾ VÀ LỤC-HỢP

CHẾ THUỐC CHO NGƯỜI ĐẠI-PHÁP VÀ NGƯỜI AN-NAM

Ed. MONTÈS

Quan Bào-chế hạng nhất, Hà-nội, phố Paul-Bert, số 84

HÓA-HỌC CHẤT và các thứ thuốc bào-chế

THUỐC ĐAU MẮT
Hiệu BONNET-CARÉ, trị bệnh đau mắt

THUỐC SOLUHON B. cần ống
HOLBÉ để chữa a-phiện
SOLUTION B. HOLBÉ
2 $ 50 một chai

Theo toàn thể bs. Medé : chữa thuốc này phải rất cẩn thận, vì thuốc này có chất độc, nếu có thể mua ống thuốc ấy ra ngoài thì hơn.

Gouttes « MÉTHARSINATE »
1 $ 00 một lọ

Thuốc bổ sức; bán đắt-rẻ, mỗi một không muốn bán một gì; thứ thuốc này hay lắm!

Máy thứ bằm-hiệu tay bán :
Các thứ thuốc nước dùng lọ kiểu để riêng vào đó như thuốc bổ CACODYLATE DE SOUDE

Thuốc tiêm gọi là 914. trị bệnh Giang-mai

Thuốc ho-ani SIROP PECTORAL, độc-cô, bổ-mật. Thuốc cao chỉ người lớn dùng được thôi

Thuốc lận hiệu MONTÈS
thuốc uống = 2 $ 00 lọ 30 viên
thuốc thụt = 0 90 một chai

Cách các chứng lận : chẳng bí nói hay cả : uống thuốc cachexie antiseptiques và thụt thuốc blenhorrhagie của Bào-hiệu thì chắc khỏi. Thuốc này đã chữa được rất số người phải lành tại.

Gouttes « VIRGINIE »
1 $ 00 một lọ

Trị chứng bệnh đàn bà nhờ : Kinh nguyệt không đều, hay là bế kinh hành dục đến mình nóng như cho hoặc, gần có, uống thuốc này đủ sức nên lấy lại sức lực tươi tỉnh rất là hay hơn.

BỔ BUỘC THUỐC
BỔ TRONG BỘ THÍ-NGHIỆM HÓA-HỌC

BỔ MỒ-SÉ
Kinh-ánh, đồ-ích, thuốc-ánh hiệu LUMIÈRE và JOUGLA và giấy-ảnh, thuốc *Citro* và thuốc *Prémore*

Bán cuộn và bán hào kín

Bán cất và bán lẻ

« THUỐC DÉRÉ »
0 $ 60 một chai, 1 $ 10 lớn

Trị bệnh giang mai hết tí mới hay cả. Đàng thuốc 606 thì thì tận nặng thuốc này cho một mới! Dùng thuốc bằm thì nặng cho thuốc này thì mấy chốc khỏi hẳn được! Thuốc này rất hay, rất quí; sẽ thấy kết-quả liền sau khi dùng, lại bổ cho chân-nguyên nữa.

Muốn dùng thuốc này cứng một tháng thì nên mua một chai lớn 1 litre. Giá có 2 $ 50 mà thôi.

PHÁP VIỆT TỪ-VỰNG

(Dictionnaire Franco-Annamite)

Của V. BARBIER tiên sinh soạn

Thực đủ — Thực tiện

Đồng bìa cứng . . . 1 $ 10
Đồng bìa giấy mềm. 0 95

Bán tại hàng sách **MẠC-ĐÌNH-TƯ** *số 136, phố hàng Bông, Hanoi.*

3216

N° 80

TÁI-SINH-DUYÊN

(Sự-tích Mạnh-lệ-quân)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC *dịch thuật*

Trong nhà khi ấy chỉ còn có hai mẹ con và hai đứa nữ-tỳ mà thôi, ngày nào cũng ngồi đợi người đến bắt. Độ 8, 9 hôm sau, bỗng thấy quan Khâm-sai cùng địa-phương-quan đem quân đến vây, và gọi *Hoàng-phủ* cùng tỳ ra tiếp chiếu.

Một lúc, thấy *Doãn* phu-nhân cùng hai đứa nữ tỳ ra. Phu-nhân hỏi :

— Con trai tôi bây giờ không có ở nhà, vì mấy hôm trước tôi đã cho sang *Sơn-đông* để thăm tin phụ quân tôi rồi.

Nói xong, truyền hai đứa nữ-tỳ hầu hương-án để tiếp chiếu. Quan Khâm-sai tuyên đọc chiếu-thư, rồi sai xích tay *Doãn* phu-nhân lại, lại vào nhà trong bắt *Trường-hoa* tiểu-thư ra cũng xích tay luôn thể.

Quan Khâm-sai xục tìm trong nhà, chẳng thấy một người nào nữa, mới hỏi *Doãn* phu-nhân rằng :

— Quái lạ ! Việc này chắc là biết trước mà trốn đi, nếu không thì cớ sao trong nhà lại chỉ có 4 người đàn bà mà thôi?

Doãn phu-nhân nói :

— Nếu biết trước thì khi nào chúng tôi đây còn bị bắt. Vả phu quân tôi quyết không bao giờ chịu hàng quân giặc. Việc này chắc là bởi đứa gian-thần mạo tấu, để hãm hại mẹ con tôi. Mẹ con tôi tình nguyện chịu chết, còn phải nói lôi-thôi gì nữa.

Quan Khâm-sai thấy khắc sai người đem một toán quân đi đuổi bắt *Hoàng-phủ thiếu-hoa* lại vẽ hình *Hoàng-phủ thiếu-hoa* niêm yết các nơi để bắt cho kỳ. Lại ích-biên bắt đồ-đạc trong nhà, rồi giải mẹ con *Doãn* phu-nhân về kỳ giam tại huyện-thành, cũng cho con *Cân-tranh* và con *Đạo-sĩ* được vào hầu hạ.

Địa-phương quan mời quan Khâm-sai vào dịch-quán yến tiệc. Cách hai hôm sau, toán quân đi đuổi bắt *Hoàng-phủ thiếu-hoa*, không tìm thấy tăm hơi dâu cả, liền phải trở về. Bấy giờ quan Khâm-sai truyền đem mẹ con *Doãn* phu-nhân giam vào tù-sa, rồi khởi-hành tiến lênh.

Lại nói chuyện *Hoàng-phủ thiếu-hoa* và *Lã-trang*, trong khi đi đường, một người nhận là chú, một người nhận là cháu. Một hôm, đi đến một chỗ hương thôn kia, ngày đã quá trưa rồi, lại giông tuyết, và thêm nỗi gió bắc lạnh-lùng. Bỗng thấy trước cho đến lối mà chẳng có một nơi khách-điếm nào cả. Hai người cứ việc mạo tuyết mà đi, buổi đến tận xương.

Hoàng-phủ thiếu-hoa cảm cái tình cảnh lý ngâm một bài thơ như sau này :

Ngại-ngùng một bước một xa đường,
Lần-lựa hôm mai luống đoạn trường
Nhà cỏ hỏi ai người quét-dọn.
Xuân về tạ khắc hết hơi sương.

Hoàng-phủ thiếu-hoa ngâm xong, *Lã-trang* nói

— Dụng đời còn chịu được, chứ rã lạnh như thế này thì khó lòng chịu nổi. Tương-lai cho giải-nạn, tay-chân tê dại, bước đi không được. Tôi trông phía trước một kia, thấy ánh lửa sáng, chắc có làng xóm, ấn là ta vào đấy ngủ nhờ, rồi sáng mai sẽ đi.

Hoàng-phủ thiếu-hoa vâng lời, rồi cùng nhau đi thẳng đến chỗ có ánh lửa sáng. Khi vào trong xóm, trông thấy độ 10 hộ cư-dân, nhưng nhà nào cũng đóng chặt cửa, chỉ có một tòa nhà đang treo đèn kết hoa, ngoài cửa treo hai cái đèn lồng Chà-bàn là *Hàng-hiệu*, tên tự là *Hữu-học*. Vốn nhà hào-phú, gia tư hơn 20 vạn, chỉ mở đèn tự-thế cả rồi.

Hàng-hiệu mình cao hơn 8 thước, mặt tựa khuôn trăng, mắt như sao sáng. Năm 20 tuổi thi đỗ vũ-cử-nhân, tiến Kinh thi hội không đỗ. Năm ấy đã 21 tuổi.

HỒI THỨ XIII

Hàng-hiệu nức khỏe lạ thường, giỏi nghề bắn cung cưỡi ngựa, lại có học-vấn, biết trọng nghĩa khinh tài, thường người nghèo khổ. Vợ là *Tô-thị*, dung mạo dẫu kém thường, nhưng người rất hiền-hậu. *Tô-thị* đã 20 tuổi mà chưa có con.

Ngày hôm ấy là ngày sinh-nhật *Tô-thị*, thân-thuộc bạn-hữu kéo đến chúc mừng, bấy giờ tiệc tàn, ai nấy đều đã chếnh-choáng cả. *Lã-trang* thấy người nhà trên toan đóng cửa thì vội-vàng bước vào.

Hoàng-phủ thiếu hoa vái chào mà rằng :

— Chú cháu tôi đi đường, lỡ không đến nhà trọ, xin người làm phúc cho vào ngủ nhờ.

Tên người nhà nói :

— Các người là khách đi đường, mà chẳng thấy đồ đọc gì cả, biết thế nào mà dám cho ngủ nhờ.

Hoàng-phủ thiếu-hoa nói :

— Chúng tôi đi đường xa, sợ quang lành không tiện cho nên không đem theo. Nếu người cho ngủ nhờ thì tiền cơm tiền nhà, sáng mai tôi xin nộp lại tử-tế.

Tên người nhà nói :

— Chúng tôi hầu-hạ từ đêm qua đến giờ chưa ngủ, cũng đâu mà đón các ông nhỉ.

Hoàng-phủ thiếu-hoa vẫn lạy mà rằng :

— Các nhà khách đêm đông cả, không thể gọi được. Và gia-thân tôi đây tuổi già, không thể chịu được đói rét, xin người rủ lòng thương cho. Tiền cơm, tiền nhà tôi xin gấp đôi, không dám nói đối.

Tên người nhà nói giận mà rằng :

— Đây có phải là nhà chứa trọ đâu. Nhà người đi có tiền thì sao không tìm điếm chỗ khác mà trọ.

Hai bên đang nói léo xéo thì bỗng nghe trong nhà có tiếng người mắng rằng :

— Chúng bay làm gì mà nói rầm lên thế ?

Tên người nhà nói :

— Bẩm thưa tôn-ông. Có hai người ăn-dàn đến, không biết người hương-thôn hay là gian-ác nên vào ngủ nhờ, chúng tôi không cho, họ nói mãi tôi-tôi mãi, thành ra huyên-náo.

Tên người nhà lý nói chưa dứt lời thì đã thấy *Hàng-hiệu* ở trong lồng thắng bước ra. *Hoàng-phủ thiếu-hoa* trông thấy tướng mạo phi-phàm, biết là người khá, vái chào mà thưa rằng :

— Chỉ vì gia-thân tôi, tuổi già, không chịu được đói rét, mà các nhà khác đều đóng chặt cửa, vậy phải cố xin vào đây để ngủ nhờ, không ngờ phiền động đến tôn-ông xin tôn-ông tha-thứ cho.

Hàng-hiệu nhìn *Hoàng-phủ thiếu-hoa* rồi ngẫm-nghĩ một chốt mà rằng :

— Chúng nó quê-kệch không biết gì, cứ lấy làm lạ ! Xin mời cả vào trong này.

Hoàng-phủ thiếu-hoa rủ *Lã-trang* cùng vào. *Hàng-hiệu* mời đến một nơi thư-phòng tịch-mịch mà hỏi rằng : Người ở đâu ta ? Qui-tính đại-danh là gì ?

Hoàng-phủ thiếu-hoa nói :

— Tôi tên là *Lã-tăng*, gia-thân bị cầm là *Lã-trang*, nguyên người *Giang-tây*. Vì đi thăm một người bà con, nên mới qua đây. Nếu đêm nay ngài không cho ngủ nhờ, thì thật họ vô hàng không biết vào đâu được.

(Còn nữa)

Certifié l'insertion — Imprimerie du Trung Bắc Tân Văn — Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN